

Årsberetning 2025

DET
ETISKE
RÅD

03 • Projekter 2025

08 • Debatskabende aktiviteter 2025

11 • Høringssvar 2025

12 • Rådsmøder i 2025
• Igangværende og kommende projekter 2026

14 • Om Det Ethiske Råd

Formandsskifte i Det Etiske Råd

3

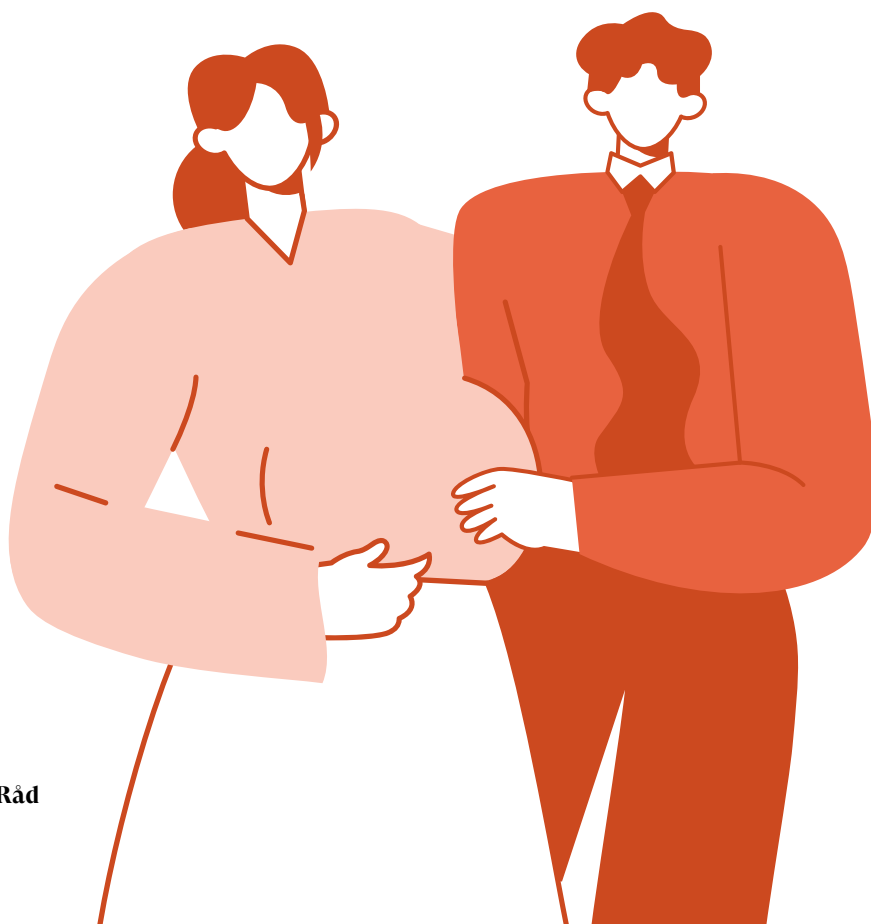
I april 2025 fik Det Etiske Råd ny formand. Christine Nellemann, der er prorektor på DTU, overtog formandsposten efter Leif Vestergaard Pedersen, som sad i formandsstolen fra 2022. Christine Nellemann blev medlem af rådet i 2023 og er en stærk stemme i spørgsmål om natur, fødevarer og bioteknologi. Det nye formandskab udgøres således af Christine Nellemann som formand og Ida Donkin som næstformand.

Transnational donation af kønsceller

De etiske råd i Danmark, Norge, Sverige og Finland udgav en fælles udtalelse i marts 2025, hvor de efterlyser en international grænse for, hvor mange børn en enkelt donor kan være genetisk ophav til. Baggrunden for den fælles udtalelse er en stigende anvendelse af sæd- og ægdonation på tværs af landegrænser i Europa drevet af udvidet adgang til assisteret reproduktion og en voksende afhængighed af internationale, kommercielle cryobanker. De fire råd opfordrer i udtalelsen de nordiske lande til at tage politisk initiativ til at fremme en fælles regulering på EU-niveau og anbefaler, at cryobankerne indfører egne begrænsninger, indtil en international regulering foreligger. Samtidig fremhæver rådene betydningen af gennemsigtighed, så både donorer og modtagere er fuldt informeret om det potentielle antal børn per donor.

Den fælles nordiske udtalelse blev præsenteret på et pressemøde den 26. marts 2025 for journalister fra alle fire lande.

De fire etiske råds fælles udtalelse kan læses her: [Call for international limits on the number of children per sperm or egg donor.](#)

Omgangen med aske fra afdøde

Det Etiske Råd behandlede i 2025 på anmodning fra by-, land- og kirkeministeren to borgerforslag om håndtering af aske fra afdøde, herunder opbevaring af urner i private hjem og anvendelse af aske i mindesmykker. Det blev til en udtalelse, der udkom i juni måned. I udtalelsen fokuserede rådet på fire praksisser:

- Spredning af aske på landjorden
- Deling af aske
- Opbevaring af urner i eget hjem
- Brug af aske i smykker.

Et flertal af rådets medlemmer anbefalede, at disse praksisser kan tillades under forudsætning af afdødes samtykke og hensyntagen til sømmelighed, idet en mere individuel tilgang vurderes at kunne understøtte sorgbearbejdelse og respekt for forskellige livsværdier. Mindretallet udtrykte forbehold over for opbevaring i hjemmet og anvendelse i smykker af hensyn til risikoen for usømmelig omgang og svækket respekt for den afdødes integritet. Rådet pegede samlet på behovet for eventuelle lovændringer at blive gennemført med klare rammer og etisk omtanke.

Udtalelsen kan læses her: [Omgangen med aske fra afdøde.](#)

Antibiotikaresistens - etiske dilemmaer i forvaltningen af samfundets økologiske råderum

Det Etske Råd udkom i november 2025 med udtalelsen ” Antibiotikaresistens - etiske dilemmaer i forvaltningen af samfundets økologiske råderum”. I udtalelsen peger rådet på, at antibiotikaresistens udgør en alvorlig og voksende global sundhedsrisiko, som kræver en målrettet og langsigtet indsats både i sundhedssektoren og gennem grundlæggende ændringer i produktionen af animalske fødevarer. Samtlige af rådets medlemmer anbefaler, at Danmark går forrest med en omlægning af den intensive animalske produktionsform, der i dag bidrager til et unødvendigt højt forbrug af antibiotika. Rådet peger blandt andet på, at praksisser som avlsprogrammer med fokus på store kuldstørrelser og lav fravænningsalder for smågrise øger dyrenes sygdomsrisiko og dermed behovet for antibiotika. En omlægning i retning af mere økologiske produktionsformer vurderes at kunne forbedre dyrevelfærden og samtidig reducere antibiotikaforbruget markant.

I forlængelse af lanceringen deltog formand Christine Nellemann i en paneldebat, hvor hun præsenterede rådets anbefalinger. Senere, under AMR-ugen, bidrog hun ligeledes til debatten som paneldeltager på DANMAP-seminariet. Lanceringen førte desuden til afholdelsen af en åben høring i Folketinget den 28. januar 2026.

Udtalelsen kan læses her: [Antibiotikaresistens - etiske dilemmaer i forvaltningen af samfundets økologiske råderum.](#)

Bioteknologi, patenter og etik

I november 2025 udkom Det Etske Råd med udtalelsen "Bioteknologi, patenter og etik", hvor rådet peger på, at patenter kan være et vigtigt incitament til investeringer i bioteknologisk innovation, men samtidig kan rejse væsentlige etiske udfordringer, hvis patentbeskyttelse enten hæmmer videre innovation eller understøtter udviklingen af etisk problematisk teknologi. Rådet fremhæver, at patentretten bør forstås som en samfundskontrakt, der ikke alene fremmer teknologisk udvikling, men sikrer at bioteknologiske fremskridt er samfundsgavnlig og etisk forsvarlig. Udtalelsen har særligt fokus på patentering af teknologier til kimlinjeredigering af menneskelige fostre, hvor rådet er delt i synet på det nuværende forbud mod patenter samt på patentering af gensekvenser i præcisionsforædlede NGT1-planter. Her anbefaler et flertal, at naturligt forekommende gensekvenser ikke bør kunne patenteres, da dette kan begrænse adgangen til det plantegenetiske råmateriale, som planteforædlingen bygger på.

Udtalelsen kan læses her: [Bioteknologi, patenter og etik.](#)

Debatskabende aktiviteter 2025

8

Rådets medlemmer underviser, skriver indlæg i aviser og dagblade og deltager løbende i oplæg, diskussioner og debatter på folkemøder, biblioteker, i forsamlingshuse og i andre sammenhænge som en del af deres virke som rådsmedlemmer. I 2025 har rådet blandt andet deltaget i følgende:

Folkemødet på Bornholm

Det Etiske Råd deltog i Folkemødet på Bornholm med en velbesøgt debat på Folkescenen, hvor to aktuelle etiske spørgsmål var i fokus: Hvorvidt man må fremstille smykker af afdøde slægtnings aske, og hvor mange børn en sæddonor kan være genetisk ophav til. Debatten blev modereret af Svend Brinkmann og gennemført sammen med rådsmedlemmerne Ida Donkin, Rasmus Willig og Birgitte Arent Eiriksson. Publikum blev aktivt inddraget gennem brug af farvede stemmekort, hvilket bidrog til en levende og engageret samtale præget af refleksion, meningsudveksling og åbenhed over for forskellige perspektiver.

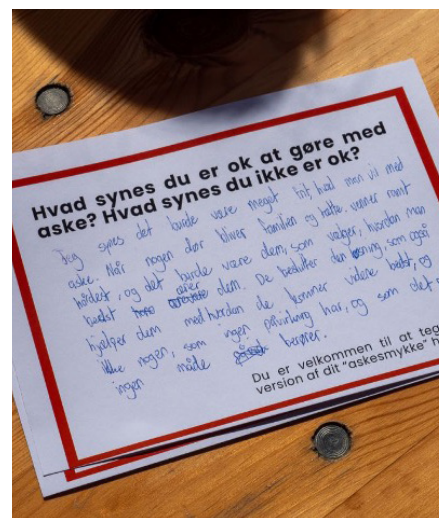
Foruden egen debat deltog flere rådsmedlemmer også ved en række andre debatter og arrangementer indenfor rådets virksomhedsområde.

Ungdommens Folkemøde

Det Etske Råd deltog i Ungdommens Folkemøde med en workshop rettet mod unge, herunder en klasse 3.g-elever, der blev inviteret til at indtage rollen som rådsmedlemmer. Med udgangspunkt i et oplæg fra rådsmedlem Ayo Wahlberg arbejdede de unge med etiske dilemmaer knyttet til transnational donation af sæd- og ægceller. Gennem faciliterede drøftelser blev deltagerne opfordret til at udfordre egne holdninger og belyse emnet fra flere perspektiver, herunder spørgsmål om slægtskab, DNA-teknologier og fertilitet.

Derudover havde rådet en stand, hvor unge fra mange dele af landet deltog i en smykkestand, hvor de i uformelle rammer fremstillede perlearmbånd og samtidig tog stilling til etiske spørgsmål, herunder om det er ok at lave smykker af aske fra sine afdøde slægtninge og hvor grænsen bør gå for, hvor mange børn en donor kan være genetisk ophav til.

Aktiviteterne gav anledning til mange nuancerede refleksioner, og de unge var engagerede og interesserede i de etiske spørgsmål.

Øvrige debatskabende aktiviteter

- Den 13.-14. november 2025: Afholdelse af National Ethics Councils Forum (NEC) i Danmark.
- Løbende deltagelse i diverse konferencer og seminarer ifm. udtalelser
- Bidrag til den offentlige debat gennem medier, arrangementer og henvendelser.

Ekspedition af henvendelser 2025

Det Ethiske Råd modtager dagligt henvendelser fra borgere, studerende, organisationer, journalister m.fl., hvor sekretariatet sørger for at udfærdige besvarelser og vejlede med henvisning til rådets udtalelser, redegørelser, høringssvar og undervisningsmaterialer.

Præsentation af rådets udtalelser

Den 26. marts 2025:

Pressemøde om "Transnational donation af kønsceller" afholdt i København for journalister fra Danmark, Norge, Sverige og Finland. Udtalelsen blev lanceret samme dag.

Den 20. juni 2025:

Fremlæggelse af rådets anbefalinger af "Omgangen med aske fra afdøde" i By-, Land- og Kirkeministeriet. Udtalelsen blev lanceret den 24. juni.

Den 6. november 2025:

Præsentation af udtalelsen "Ethiske dilemmaer i forvaltningen af samfundets økologiske råderum" for Udvalget vedrørende Det Ethiske Råd. Udtalelsen blev lanceret den 7. november, hvorefter Christine Nellemann deltog i en række konferencer, seminarer og interview til pressen om rådets udtalelse.

Den 20. november 2025:

Præsentation af udtalelsen "Bioteknologi, patenter og etik" for Udvalget vedrørende Det Ethiske Råd. Udtalelsen blev lanceret den 24. november.

Det Etiske Råd har i 2025 besvaret følgende høringer:

1

Sundhedsfaglig hjælp ved kønsinkongruens

Den 24. februar 2025 afgav det Etiske Råd høringssvar til 'Høring af faglig ramme for sundhedsfaglig hjælp ved kønsinkongruens' og 'Vejledning om sundhedsfaglig hjælp ved kønsinkongruens'.

2

Forretningsorden for Abortnævnet og Abortankenævnet

Den 6. maj 2025 afgav det Etiske Råd høringssvar til "Høring vedr. udkast til bekendtgørelse for forretningsorden for henholdsvis Abortnævnet og Abortankenævnet".

3

Social pension

Den 14. august 2025 afgav Det Etiske råd høringssvar til "Høring om social pension (Ophør af udbetaling af forsørgelsesydelse til anbringelses- og behandlingsdømte)".

4

Bekendtgørelse om Organdonorregisteret

Det Etiske råd afgav d. 3. september 2025 også svar på "Høring over udkast til bekendtgørelse om Organdonorregisteret m.m."

5

Ændring af psykiatriloven

Den 6. november 2025 afgav Det Etiske råd høringssvar til "Høring vedr. ændring af psykiatriloven (øget anvendelse af kropsscannere, metaldetektorer, private vagter i psykiatrien mv.)".

6

Assisteret reproduktion

Den 6. november 2025 afgav Det Etiske Råd svar på 'Høring vedrørende udkast til ændring af bekendtgørelse om assisteret reproduktion.

Rådsmøder i 2025

Det Etiske Råd afholdt efter planen 11 rådsmøder i 2025.

Se dagsordener fra rådets møder her: [Rådsmøder](#)

Igangværende og kommende projekter 2026

12

Det Etiske Råd vil i 2026 arbejde videre med og igangsætte nedenstående projekter. Beskrivelserne er foreløbige og kan blive justeret i takt med rådets videre arbejde med problemstillingerne.

Bioteknologisk intensiveret brug af naturen

Rådet igangsatte i 2025 et projekt, der sætter fokus på den bioteknologisk intensiverede brug af naturen. I projektet fokuserer rådet især på det intensive danske landbrug, men inddrager også havbrug. Projektet har til formål at beskrive det intensive socio-tekniske system, som diverse bioteknologier, der berører mennesker, natur, miljø og fødevarer, indgår i, og vil lægge op til en etisk debat om de konsekvenser, som den intensive brug af bioteknologier har for bl.a. biodiversitet.

Anonym donation af kønsceller

Rådet påbegyndte i januar 2026 et kortere projekt om anonym donation af kønsceller, hvor de blandt andet vil kigge på de etiske spændinger mellem donorers ret til anonymitet og ansvarsfrihed og barnets ret til at kende sit biologiske ophav.

Standarder for psykisk og somatisk lidelse

Det Etiske Råd vil i starten af 2026 indlede et nyt projekt om standarder for psykisk og somatisk lidelse. Her vil rådet se på de etiske begrundelser for eventuelle forskelle i samfundets håndtering af psykiske og somatiske lidelser og giver anledning til og drøfte, hvorvidt gældende forståelser og sondringer er tidssvarende og etisk forsvarlige.

Diagnosticering og etik

I løbet af efteråret 2026 vil rådet undersøge de etiske dilemmaer ved stigende brug af diagnoser og udredning. Projektet sætter fokus på balancen mellem individets og samfundets behov, risikoen for overdiagnostik og sygeliggørelse, og hvordan diagnoser påvirker adgang til hjælp, ressourceprioritering og forståelsen af sygdom og normalitet.

Det Etiske Råd er en uafhængig institution under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Det Etiske Råd blev nedsat i 1987 og fik i 2004 udvidet mandatet, som er følgende: Etiske spørgsmål, der knytter sig til forskning i og anvendelse af bio- og genteknologier, der berører mennesker, natur, miljø og fødevarer samt øvrige etiske spørgsmål, der knytter sig til sundhedsvæsenet og den biologisk- medicinske forskning vedrørende mennesket.

Hovedopgaver

Rådets mission opfyldes ved varetagelsen af to hovedopgaver:

1. Rådgivning til Folketing, ministerier og offentlige myndigheder

Rådet varetager rådgivningsforpligtelsen ved at følge udviklingen og udarbejde rapporter, som kan indeholde anbefalinger til Folketinget og ministre om ændring af lovgivning og/eller ny lovgivning, eller ved at udarbejde hørings svar til lovforslag. Rådet afholder også konferencer og debatdage for Folketinget og offentlige myndigheder.

2. Informations - og debatskabende aktiviteter

Rådet varetager informations- og debatskabende aktiviteter om de etiske dilemmaer, problemstillinger og udfordringer, som samfundet står over for. Rådet sørger for løbende at holde offentligheden orienteret om sit arbejde, og for at de etiske spørgsmål gøres til genstand for debat i offentligheden. Dette sker blandt andet ved at afholde konferencer og debatdage for offentligheden, at udarbejde internetbaseret undervisningsmateriale til folkeskole og gymnasieskoler, og ved deltagelse i en lang række foredrag rundt omkring i landet. Endvidere deltager rådet jævnligt i den offentlige debat i Danmark via kronikker, debatindlæg, deltagelse i dokumentarprogrammer, nyheder m.m. Rådet deltager tillige i det internationale samarbejde med fokus på eksponering af rådets arbejde på internationalt plan. Rådet kan tillige gøre brug af offentlige høringer, nedsætte arbejdsgrupper m.m. til at udrede særlige spørgsmål.

Vision/strategisk fokus

Det er rådets vision, at arbejde med de to hovedopgaver – rådgivning (1) og information og debat (2). Rådets arbejde er præget af grundighed og bygger på et fagligt solidt fundament, således at alle de etiske vinkler inden for det konkrete emne forsøges udfoldet. Rådet ser det som sin opgave at komme til bunds i virksomhedsområdet etiske dilemmaer og problematikker, der vedrører os alle – borgere, politikere, de faglige miljøer og pressen – i dagens samfund.

Samtidig ønsker rådet i valget af emner til behandling at være tidssvarende og samtidig forberede samfundet på de etiske dilemmaer, som fremtiden byder på, så rådets aktiviteter er såvel relevante som fremsynede. Rådet bestræber sig således på at være på forkant med udviklingen og herved være ikke alene en væsentlig men også uundværlig aktør i samfundsdebatten.

Rådsmedlemmer 2025

**NATIONALT
CENTER FOR ETIK**

Ørestads Boulevard 5
2300 København S
dketik@dketik.dk
nationaltcenterforetik.dk

**DET
ETISKE
RÅD**